

Motion till riksdagen 2020/21:3972

av **Jessica Rosencrantz m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2020/21:135 Reduktionsplikt för flygfotogen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om hur flygbolagen ska kunna tillgodoräkna sig utsläppsminskningarna från inblandningen av bibränslen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra kontrollstationernas syfte och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder för att möjliggöra storskalig inhemsk produktion av hållbara bibränslen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Propositionens förslag syftar till att minska utsläppen av växthusgaser från flyget, genom att införa en reduktionsplikt för flygfotogen. Reduktionsplikten innebär att leverantörer av flygbränsle blir skyldiga att blanda in biodrivmedel i fossil flygfotogen, vilket minskar utsläppen av växthusgaser ur ett livscykelperspektiv.

Det är ett styrmedel som Moderaterna länge efterfrågat för att ställa om till ett grönare flyg. Moderaterna ser flyget som en viktig del av både dagens och framtidens transportsystem. Vi vill möjliggöra en omställning av flyget så att dess klimatpåverkan begränsas samtidigt som resande med flyget fortfarande möjliggörs. Vi delar därmed propositionens ambition om att minska utsläppen av växthusgaser från flyget och välkomnar förslaget om en reduktionsplikt för flygfotogen.

För att möjliggöra denna omställning krävs dock en helhetssyn på flyget, som bör omfatta bl.a. styrmedel som ger flygbolagen incitament att ställa om sin verksamhet, samt villkor som möjliggör utveckling och storskalig produktion av bränslen med lägre

utsläpp. Det krävs även tydlighet kring de kontrollstationer som över tid ska utvärdera lagen och föreslå nödvändiga justeringar.

Moderaterna menar att propositionen saknar dessa delar. Det innebär en risk att förslagen inte kommer att leda till de effekter som efterfrågas.

Incitament för flygbolagen saknas

I propositionen föreslår regeringen att krav på reduktion ställs på drivmedelsleverantörerna. Flygbolagen, som ingår i den handlande sektorn inom EU ETS, behöver dock fortsatt utsläppsrätter för det bränsle som förbrukas.

Propositionen saknar helt förslag som gör det möjligt för flygbolagen att tillgodoräkna sig den faktiska utsläppsminskning som nyttjande av flygfotogen med inblandat biobränsle ger. I stället kommer flygbolagen att behöva rapportera bränslet som fossilt. I detta avseende skiljer sig propositionens förslag från rekommendationerna i utredningen (SOU 2019:11 Biojet för flyget, avsnitt 9.5.9) som uttryckligen skriver: ”Utredningens bedömning är därför att det bör vara tillåtet att räkna med biodrivmedel i både utsläppshandeln och för att uppfylla reduktionsplikten.”

Tillgången på biobränslen är begränsad, och efterfrågan är växande. Det är ett rimligt antagande att priset kommer att stiga. Det innebär att flygbolagen i praktiken kommer att sakna ekonomiska incitament att tanka flygfotogen med inblandat biobränsle. För att reduktionsplikten ska uppnå sitt syfte bör den medföra en ekonomisk fördel för de flygbolag som minskar sina utsläpp.

Moderaterna menar att detta riskerar att minska verkan för reduktionsplikten för flygfotogen och att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till hur flygbolagen ska kunna tillgodoräkna sig utsläppsminskningarna.

Kontrollstationernas syfte måste tydliggöras

Propositionen föreslår att kontrollstationerna bl.a. undersöker lämpliga nivåer för inblandningen efter 2030, påverkan på regional utveckling samt förekomsten av ekonomitankning.

Moderaterna anser att den avgörande faktorn för möjligheterna att minska flygets klimatutsläpp med hjälp av reduktionsplikten för flygfotogen är tillgången till biobränslen. En alltför hög reduktionsnivå i ett läge där utbudet av biobränslen är begränsat riskerar att driva priset för flygbränsle till en punkt där flygbolagen har ekonomisk vinning av att i stället betala reduktionspliktsavgiften. Det skulle motverka syftet att minska flygets utsläpp av växthusgaser.

Moderaterna menar därför att kontrollstationer som genomförs bör omfatta att studera utbudet av biobränslen, väga in detta i justeringarna av reduktionsnivåerna, samt att föreslå åtgärder som syftar till att möjliggöra tillgång på en sådan nivå som reduktionsnivåerna kräver. Kontrollstationerna bör också genomföras på ett sätt som ger drivmedelsleverantörer och flygbolag tillräckligt med tid för att anpassa sig till justerade reduktionsnivåer.

Produktion av biobränslen behöver stödjas

En grundförutsättning för reduktionsplikten för flygfotogen är att det finns tillgång till biobränslen för inblandning. Den utsläppsminskning som förslaget leder till är också beroende av de utsläpp som produktionen ger upphov till.

Sverige har unika förutsättningar till storskalig produktion av hållbara biodrivmedel med låga utsläpp, t.ex. genom att nyttja restprodukter från det svenska skogs- och jordbruket.

I det underlag till klimatredovisningen som Naturvårdsverket tagit fram konstateras att Sverige med de förslag som regeringen hittills aviserat kommer att missa målet om noll nettoutsläpp av växthusgaser 2045. Naturvårdsverket påpekar dessutom (Naturvårdsverkets underlag till klimatredovisningen enligt klimatlagen 2021, s. 8 och 46) att regeringen i hög grad förlitar sig på reduktionsplikten för att minska Sveriges utsläpp av växthusgaser samt att det därmed finns stora osäkerheter kopplade till tillgängliga hållbara volymer av biodrivmedel.

Regeringen påpekar i propositionen att de givit Energimyndigheten i uppdrag att undersöka ytterligare styrmedel för att främja biodrivmedelsanläggningar. Vi anser att detta är otillräckligt.

Moderaterna har länge påtalat att regeringens politik står i motsats till att nå klimatmålen. Kritiken gäller bl.a. regeringens ambitioner att undanta större arealer skog från produktion, med minskad tillgång till restprodukter från skogen som följd. Moderaterna har även i vår budget föreslagit ett grönt bränslestöd, för att stödja bl.a. forskning och utveckling, investeringar och demonstrationsprojekt för såväl en storskalig inhemsk produktion av biobränslen som utveckling av andra tekniker såsom elflyg. Utöver detta har vi även påtalat behovet av en snabbare elektrifiering av transportsektorn i stort, eftersom biobränslen över tid inte kan utgöra den enda lösningen för att minska utsläppen inom samtliga trafikslag utan i huvudsak bör användas i de sektorer, t.ex. flyget, där elektrifiering kommer att ta längre tid.

Moderaterna uppmanar därför regeringen att snarast återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder för att möjliggöra storskalig inhemsk produktion av hållbara biobränslen.

Jessica Rosencrantz (M)

John Widegren (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)